

RAADSVERGADERING d.d. 6 juli 2017

Zaaknummer	Z-14-49010
Voorstelnummer	IVR-17-04943
Onderwerp	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)
Agendapunt	
Portefeuillehouder(s)	Joset Fit
Afdelingshoofd(en)	Dennis Wering

Besluit

De raad van de gemeente Medemblik,

gelezen het bijbehorend voorstel van het College van burgemeester en wethouders van Medemblik d.d. 16 mei 2017;

gelet op de Wet op het primair onderwijs;

overwegende dat de gemeente en schoolbesturen samen verantwoordelijk zijn voor adequate huisvesting van schoolkinderen;

b e s l u i t

akkoord te gaan met de inhoud van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs gemeente Medemblik (IHP).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Medemblik, gehouden op 6 juli 2017.

De griffier,

De voorzitter,

Ter besluitvorming

Onderwerp

Integraal Huisvestingsplan onderwijs gemeente Medemblik (IHP).

Aanleiding

De gemeente en de schoolbesturen zijn samen verantwoordelijk voor goede huisvesting van de scholen en hebben een plan voor de komende 10 jaar opgesteld, het IHP.

We willen dat onze jeugd zich in een goede schoolomgeving kan ontwikkelen. Daarvoor zijn schoolgebouwen belangrijk. In Medemblik zijn 23 basisscholen. We hebben relatief veel oude schoolgebouwen. Daar moet nieuwbouw voor komen of levensduur verlengende renovatie plaatsvinden. We hebben te maken met krimp, waardoor scholen onder de opheffingsnorm komen of leegstand hebben. De manier van lesgeven verandert. We hebben Passend Onderwijs. Schoolgebouwen worden tegenwoordig ook door andere kindorganisaties gebruikt (kinderopvang, logopedie, maatschappelijk werk etc.) en schoolbesturen werken steeds meer samen. Al deze ontwikkelingen zijn van invloed op de huisvesting van het onderwijs.

In het IHP zijn deze ontwikkelingen vertaald in een richting voor de toekomst. Hieruit blijkt een grote opgave. Het IHP is ook een financiële projectie op de investeringen in schoolgebouwen in de komende 10 jaar: 12 scholen staan op de nominatie voor nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie. Hier zitten ook scholen bij die zich onder de opheffingsnorm bevinden. In het belang van leefbare en vitale kernen willen het college en de schoolbesturen ook in deze scholen investeren.

Voorstel

Akkoord te gaan met de inhoud van het IHP.

Beoogd resultaat

Kinderen in de gemeente Medemblik krijgen les in een adequate leeromgeving, zodat ze zich goed kunnen ontwikkelen.

Argumenten

- 1. De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor de nieuwbouw van schoolgebouwen.*
De Wet op het primair onderwijs en de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Medemblik zijn het wettelijke kader voor de huisvesting van het onderwijs. Deze wettelijke kaders zijn de basis voor het IHP.
- 2. In het IHP wordt rekening gehouden met onderwijskundige, demografische en maatschappelijke ontwikkelingen.*
We willen graag schoolgebouwen op maat, die passen bij de tijd en die ruimte bieden tot samenwerking met andere kindgerichte functies.
- 3. De raad heeft in het Coalitieakkoord 2014 - 2018 vastgelegd dat behoud van basisonderwijs op bestaande basisscholen in alle kernen van belang is.*
We investeren in leefbare en vitale kernen door ook scholen die onder de opheffingsnorm zitten te ondersteunen. Doordat de gemeente ook investeert in die schoolgebouwen, kunnen de schoolbesturen de focus leggen op het blijvend aanbieden van goed onderwijs.

De schoolbesturen garanderen dat deze scholen, na een noodzakelijk gebleken investering door de gemeente, minimaal 10 jaar blijven bestaan.

Nieuwbouw of levensduur verlengend renoveren?

Wettelijk is de gemeente financieel verantwoordelijk voor nieuwbouw. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van de schoolgebouwen. Daar tussenin bevindt zich een grijs gebied: levensduur verlengende renovatie. Op landelijk niveau zijn uitgangspunten geformuleerd. In het IHP is als uitgangspunt geformuleerd dat de gemeente in geval van renovatie 50 % van de nieuwbouwkosten bijdraagt. Mocht er meer geld nodig zijn dan bekostigen schoolbesturen het overige deel vanuit de eigen middelen. Levensduur verlengend renoveren kan voor beide partijen een goede keuze zijn. De gemeente hoeft niet in nieuwbouw te investeren. Het geeft de schoolbesturen ruimte om verder te gaan in bestaande (iconische) gebouwen. De afwegingen tussen nieuwbouw en levensduur verlengend renoveren wordt gemaakt op basis van maatwerk. Het schoolbestuur en de gemeente moeten tot een integrale bouwkundige, financiële en onderwijskundige afweging komen.

De uitkomsten van de onderzoeken worden per situatie aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. De raad wordt dan gevraagd om het benodigde budget beschikbaar te stellen.

Bouwheerschap

Over nieuwbouwprojecten is in de Verordening onderwijs huisvesting gemeente Medemblik bepaald dat het schoolbestuur bouwheer is, tenzij andere afspraken worden gemaakt. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij de bouw van een brede school. Het college wil graag samen met de schoolbesturen en andere partners per project kijken waar samenwerkingsmogelijkheden zijn. We streven naar vitale en leefbare kernen en kijken integraal naar voorzieningen. De planning in het IHP biedt de kans om ruim van te voren te starten met de voorbereiding van de projecten. Een goed voorbeeld hiervan is de situatie in de kern Medemblik. De komende jaren staan drie basisscholen in planning voor nieuwbouw of renovatie. Bij de school voor voortgezet onderwijs, De Dijk, zijn ook ontwikkelingen en dat geldt ook voor functies in MFA De Muiter. We benaderen de vraagstukken integraal en op een projectmatige wijze. We starten binnenkort met de voorbereidingen, als onderdeel van het programma Leefbaarheid.

Motie: doordecentralisatie en duurzaamheid

De raad heeft in een motie (maart 2015) het college verzocht om het thema doordecentralisatie nadrukkelijk mee te nemen in het IHP. Het college heeft hier gevolg aan gegeven door een bijeenkomst te organiseren met een vertegenwoordiger van een schoolbestuur dat vele jaren ervaring heeft met doordecentralisatie. De bijeenkomst en nader overleg met de schoolbesturen heeft het inzicht gegeven dat de consequenties van doordecentralisatie voor gemeente en schoolbesturen aanzienlijk zijn. De organisatorische en financiële mogelijkheden voor de vier schoolbesturen zijn verschillend. Doordecentralisatie heeft vergaande (financiële) consequenties. Daar is nadere uitwerking voor nodig. De schoolbesturen hebben aangegeven hier positief tegenover te staan. Nader onderzoek naar en verdere uitwerking van doordecentralisatie wordt een onderdeel van het vervolg op dit IHP.

De raad heeft in de bovengenoemde motie het college ook verzocht om in het IHP alvast rekening te houden met de verscherping van de wettelijke normen op het gebied van energiezuinige/-neutrale

bouw van accommodaties. We hebben een verkenning gedaan naar het aspect duurzaamheid. Volgens het kwaliteitskader PO (november 2016) moet voor energieneutraal bouwen (BENG) momenteel rekening gehouden worden met een extra investering van 8 %. In 2019 wordt BENG een wettelijke verplichting voor nieuwe overheidsgebouwen en vanaf 2020 voor alle nieuwe gebouwen. Dan wordt BENG een onderdeel van het Bouwbesluit. Het Bouwbesluit is leidend voor de investeringen in schoolgebouwen. Voor de investeringen die in tot 2019 - 2020 in de planning staan, onderzoeken we hoe duurzaamheidsmaatregelen zo goed mogelijk toegepast kunnen worden. Duurzaamheid wordt zowel door de schoolbesturen als de gemeente als belangrijk gezien bij ingrepen in de onderwijsvoorzieningen. Beide partijen zetten zich hiervoor in. Schoolbesturen hebben baat bij duurzaamheidsmaatregelen. Dit leidt tot lagere energielasten (verantwoordelijkheid scholen). De gemeente ontwikkelt in de komende jaren het programma Duurzaamheid. We willen de kansen die dit biedt samen benutten.

Kantttekeningen

Het IHP is een vooruitblik voor de komende 10 jaar, gebaseerd op de gegevens en inzichten van dit moment. Omstandigheden kunnen wijzigen. Het IHP wordt daarom elke twee jaar geüpdate. Dit kan leiden tot + of -/- varianten leiden.

Financiën

Het uitvoeren van alle ambities in de komende 10 jaar vergt een investering tussen de € 10 en € 16 miljoen. Het exacte bedrag hangt af van keuzes voor nieuwbouw, renovatie en samenwerkingsvormen. De keuzes zijn steeds maatwerk en worden per project gemaakt. Het college heeft zorg over de financiële consequenties van het IHP. De € 10 tot 16 miljoen voor levensduur verlengende renovatie of nieuwbouw voor de 12 scholen in de komende 10 jaar, gaat onze financiële draagkracht op dit moment te boven.

Het college heeft naar de schoolbesturen aangegeven dat de gemeente zich hard wil maken voor het realiseren van de ambities. Een eerste stap kan gezet worden door in de komende meerjarenbegroting een substantieel bedrag op te nemen. Hoe hoog dit bedrag is, is mede afhankelijk van de ruimte in de begroting. Daar kan de raad bij de vaststelling van de meerjarenbegroting in oktober een integrale afweging over maken. Wij zien nu echter geen ruimte om de volledige kapitaallasten van de investeringen van € 10 tot € 16 miljoen op te nemen. Naar verwachting stelt het rijk de komende jaren extra middelen beschikbaar voor onderwijshuisvesting. Deze middelen komen dan bovenop de gemeentelijke middelen die we in de meerjarenbegroting opnemen.

De financiële aspecten van onderwijshuisvesting in de gemeentebegroting staan in een bijlage IO-17-33583.

Samenvattend betekent het realiseren van de ambities in het IHP een grote uitdaging voor de gemeente en de schoolbesturen. We zetten een eerste stap bij de begroting 2018 - 2021 door middelen op te nemen. We verwachten dat het rijk extra geld voor onderwijshuisvesting beschikbaar stelt. We doen nader onderzoek naar doordecentralisatie. We willen de mogelijkheden voor het investeren in duurzaamheid benutten. De scholen staan open voor verdere vormen van samenwerking. We kijken integraal naar mogelijkheden van de schoolgebouwen. Met deze aanpak hebben wij vertrouwen in het realiseren van adequate huisvesting van het onderwijs in de komende

jaren.

Uitvoering/evaluatie

Voor het uitvoeren van de plannen in het IHP komt het college naar de raad met individuele voorstellen om een voorbereidingskrediet en (ver)bouwkrediet beschikbaar te stellen.

Communicatie

Het IHP is een coproductie van de schoolbesturen en de gemeente. De communicatie loopt via deze partijen.

Bijlagen

- IHP: IO-17-33591
- Motie IVR-15-03168
- Financiële aspecten onderwijshuisvesting: IO-17-33583

Commissie

Behandeld in de commissie Samenleving d.d. 22 juni 2017.

Behandeld in de raadsbrede commissie d.d. 29 juni 2017.